

ACCOLADE CORONA

VEILIGHEIDSPROTOCOL

Maatregelen ten behoeve van het gezond en veilig uitvoeren van
bouwkundige- en onderhoudswerkzaamheden.

Accolade en RGS partners

Versie 1.6

22 april 2020

Inhoud protocol

1. Aanleiding en doel Veiligheidsprotocol.....	3
2. Maatregelen Rijksoverheid en RIVM richtlijnen	4
3. Organisatorische maatregelen (communicatieproces).....	7
4. Technische maatregelen (uitvoeringsproces)	9
5. Borging en handhaving maatregelen	11

Bijlage 1: Communicatieplan

Bijlage 2: Hygiëneregels

Bijlage 3: Corona toolboxmeeting

Bijlage 4: Logboek

1. Aanleiding en doel Veiligheidsprotocol

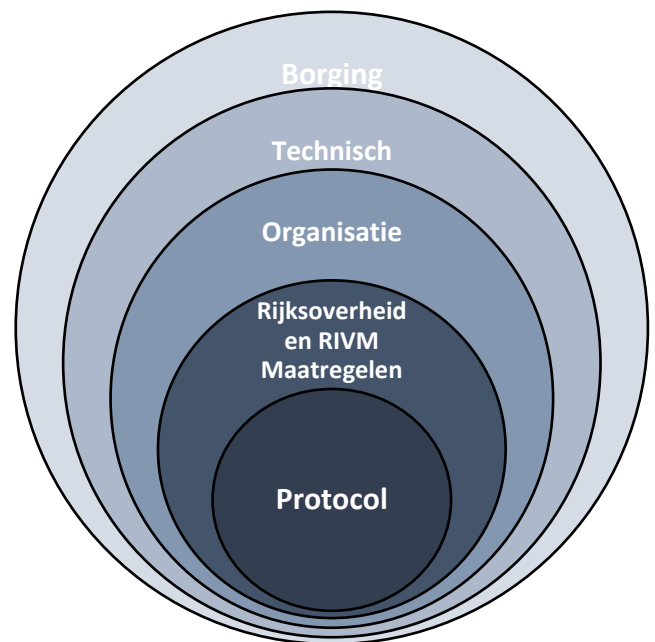
Dit protocol biedt duidelijkheid aan bedrijven, bewoners en alle werkenden binnen de samenwerking Accolade en haar RGS partners Boekema, Kranendonk, SW, Talen, Van Der Geest en Wits Vastgoedonderhoud, gezamenlijk aangeduid met ABE over veilig werken in de huidige situatie. Het doel van dit protocol is dat werkzaamheden bij mensen thuis veilig doorgang kunnen vinden. Het fungeert als leidraad voor uitvoering van binnen- en buitenwerkzaamheden ten tijde van de coronamaatregelen en heeft als doel de gezondheid en veiligheid van alle partijen te waarborgen. Het protocol is opgesteld door ABE.

Gebaseerd op het protocol 'Samen veilig doorwerken' van de Rijksoverheid en koepelorganisaties d.d. 27 maart 2020 en de geldende adviezen en maatregelen van het RIVM, zoals deze gelden op 15 april 2020. Dit document zal steeds zo snel mogelijk worden gewijzigd wanneer nieuwe adviezen of maatregelen van kracht worden.

Dit protocol is een arbeidshygiënische strategie waarbij een minimaal beroep gedaan hoeft te worden op de inzet van (beperkt beschikbare) persoonlijke beschermingsmiddelen. Dit protocol geldt zolang het nodig is en is leidend t.o.v. andere protocollen, bijvoorbeeld een asbestprotocol. De strategie van dit protocol is als volgt opgebouwd:

- Maatregelen Rijksoverheid en RIVM om besmetting te voorkomen;
- Organisatorische maatregelen (Communicatieproces);
- Technische maatregelen (Uitvoeringsproces);
- Borging en handhaving maatregelen;

Bij werkzaamheden in gebouwen waar bewoners of gebruikers verblijven is er reden voor extra voorzichtigheid. Voorafgaand is instemming van de bewoners of gebruikers een vereiste. Wordt geen instemming gegeven dan wordt geacht dat het werk niet veilig kan worden uitgevoerd en zal uitvoering niet plaatsvinden.¹ De concrete uitwerking van het protocol treft u aan op de volgende pagina's.

¹ Protocol 'samen veilig doorwerken' Rijksoverheid. Samenvatting maatregelen ten aanzien van het nieuwe coronavirus voor de bouw-/technieksector.

2. Maatregelen Rijksoverheid en RIVM richtlijnen

Maandag 23 maart heeft het kabinet maatregelen verscherpt in de strijd tegen het coronavirus. Dit betekent onder meer, dat alle vergunningsplichtige bijeenkomsten, evenementen en samenkomsten verboden worden tot 1 juni 2020. Daaronder vallen de werkzaamheden van de bouw en techniek niet. Uiteraard moet iedereen zich houden aan de RIVM richtlijnen, zowel bij het vervoer naar en van de werkplek als op de werkplek zelf:

- Houd minimaal 1,5 m afstand van andere mensen;
- Geef andere mensen geen hand;
- Was regelmatig je handen;
- Blijf thuis bij milde verkoudheidsklachten;
- Blijf thuis als je huisgenoten hebt met koorts;
- Als je niest of hoest, doe dat dan in je elleboogholte;
- Als je je neus snuit, gebruik dan papieren zakdoekjes en gooi deze direct weg.

Wanneer vinden er geen werkzaamheden plaats?

Wanneer bewoners niet akkoord gaan met het veiligheidsprotocol en wanneer bewoners griep- en/of koortsverschijnselen hebben gaan de werknemers van de RGS partners niet de woning betreden t.b.v. het uitvoeren van werkzaamheden. Indien een bewoner tot de groep 'kwetsbare personen' wordt gerekend zoals gedefinieerd door de overheid en het RIVM geldend op het moment dat het gesprek plaatsvindt, dan wordt door de onderhoudspartij in overleg met bewoner(s) ingeschat of het verstandig is om te starten met werkzaamheden of dat de werkzaamheden worden doorgeschoven naar een later te definiëren moment.

Welke maatregelen gelden er voor de werklocaties?

Voor de start van werkzaamheden dienen er maatregelen te worden vastgesteld, die duidelijk zijn omschreven en gecommuniceerd met alle betrokkenen. De volgende richtlijnen dienen daarbij te worden nageleefd en moeten voorafgaand aan de uitvoering van werkzaamheden worden opgedragen aan alle uitvoerenden:

- Stel een corona verantwoordelijke aan op de werklocatie;
- Houd 1,5 meter afstand, bij het vervoer naar en van de bouwplaats als op de bouwplaats zelf;
- Pas daarop het werk aan en richt de werkruimte hierop in. Splits bijvoorbeeld groepen tijdens schaft. Lunch zoveel mogelijk in de open lucht;
- Voor situaties waar deze afstand niet altijd realiseerbaar is, worden afspraken gemaakt hoe toch veilig gewerkt kan worden in overeenstemming met de hygiëne-richtlijnen van het RIVM;
- Hygiëneregels voor de werkplaats moeten worden nageleefd;
- Extra schoonmaken van toiletten;
- Deurklinken altijd na gebruik goed schoonmaken;

- Materiaal dat door meerdere medewerkers nodig is reinigen, voor het desinfecteren van materialen en producten is schoonmaakalcohol van 70 % (IPA) geschikt;
- Beperk contacten met externen zo veel mogelijk. Maak hierover afspraken met leveranciers en onderaannemers. Denk daarbij aan leveranties buiten de bouwplaats;
- Laat de werknemers zoveel mogelijk in dezelfde teams en op dezelfde locaties werken, zodat men niet telkens met anderen in contact komt;
- Spreek elkaar (streng) aan op (gevaar onderschattend) afwijkend gedrag en corrigeer elkaar. Neem je verantwoordelijkheid voor jezelf en collega's. Stel vragen en meld problemen bij je leidinggevende;
- Indien werknemers zich niet houden aan het veiligheidsprotocol worden zij naar huis gestuurd;
- In een corona toolboxmeeting op de werklocatie worden voorafgaand aan elk project bovengenoemde maatregelen toegelicht door de coronaverantwoordelijke aan de werknemers.

Voorafgaand aan en tijdens werkzaamheden:

Voorafgaand aan de werkzaamheden en het betreden van de woningen wordt het volgende altijd besproken en afgestemd met de bewoner. Vraag aan de bewoners:

- of het akkoordformulier is ondertekend en er dus in de woning gewerkt kan worden;
- of zij of huisgenoten gezondheidsklachten hebben in relatie tot corona;
- of zij of huisgenoten tot de groep 'kwetsbare personen' behoren, i.v.m. ongewilde besmetting door de medewerker(s);
- of bewoner ruimte wil maken voor werkzaamheden werknemers. Bewoner(s) en werknemer(s) mogen niet in samen in een ruimte zijn. Let hierop bij een inspectie;
- om de woning goed te ventileren.

Informeert werknemers dat ze vrij zijn om de werklocatie te verlaten op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als een bewoner hoestend en niezend de deur opendoet. De werknemer geeft dan aan de bewoner aan, dat hij het i.v.m. het risico op besmetting met corona niet verstandig vindt om naar binnen te gaan en geeft dit direct door aan zijn leidinggevende.

Informeert de bewoners dat ze vrij zijn om de werknemer te vragen de werklocatie te verlaten, op het moment dat ze toch tegen situaties aanlopen waarin ze zich onveilig voelen. Bijvoorbeeld als de werknemer hoest of niest voor of tijdens de werkzaamheden. De bewoner geeft dan aan de werknemer aan dat hij het i.v.m. het risico op besmetting met corona niet verstandig vindt om de werkzaamheden te verrichten. De werknemer informeert direct zijn leidinggevende.

Werkzaamheden bij een storing of calamiteit

Mocht er sprake zijn van gezondheidsklachten bij de bewoner of huisgenoten die wijzen op een Corona besmetting (hoesten, verkoudheid, koorts), dan wordt het werk alleen uitgevoerd in geval van storing of calamiteit. Daarbij zijn dan aanvullende maatregelen nodig. Ernstige storing of calamiteit is als algemene dagelijkse levensbehoefte (koken, toiletgebruik, wassen, schoonmaken et cetera) niet uitgevoerd kunnen worden.

In een dergelijke situatie gelden de volgende regels:

- De buitendeur staat open of wordt door iemand anders vanaf buiten geopend;
- De bewoner(s) bevinden zich in een andere ruimte;
- Communiceer indien nodig met de bewoner via de telefoon.

Voor extra bescherming de volgende PBM hanteren:

- Ademhalingsmasker (minimaal FFP2);
- Wegwerpoverall;
- Veiligheidsbril (wegwerp of anders desinfecteren).

Afronding werkzaamheden

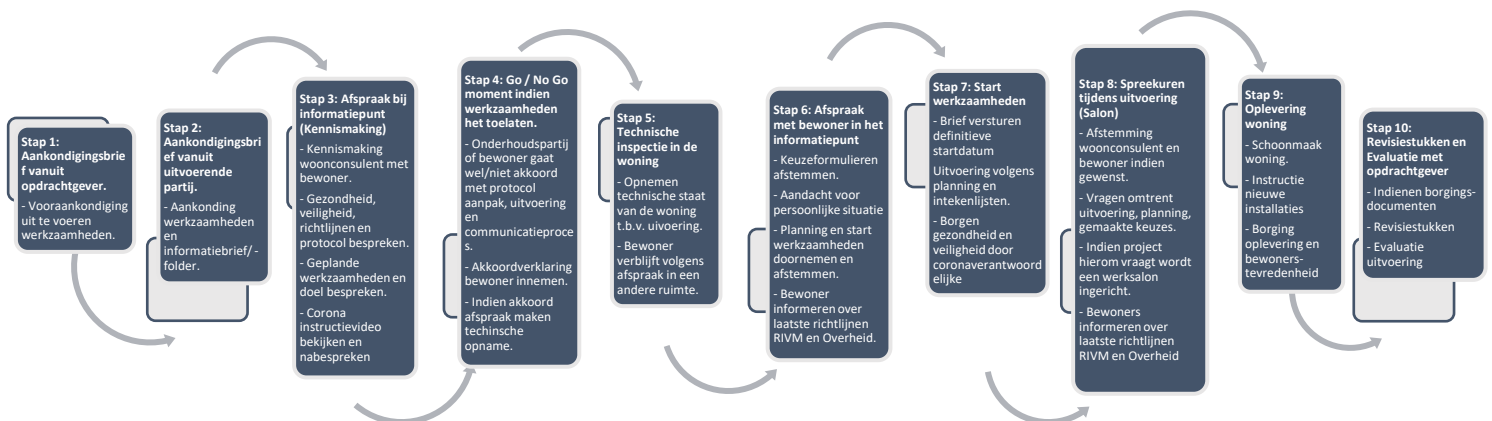
Voor het aftekenen van werkbonden en opleveren van woningen wordt, vanwege de mogelijke besmetting via hand-/mond-/neus-/oogcontact, met de bewoner voor een andere oplossing gekozen. Denk hierbij aan een oplevering op gepaste afstand, via een telefonisch gesprek of er wordt gekozen voor een later moment.

3. Organisatorische maatregelen (communicatieproces)

Het communicatieproces is belangrijk voor een juiste overdracht van informatie m.b.t. samen veilig doorwerken. Met de nieuwe richtlijnen van de Rijksoverheid, het RIVM en een wereld op 1,5 meter afstand, moet er draagvlak en vertrouwen ontstaan onder alle betrokkenen en in het bijzonder met de bewoners om over te gaan tot uitvoering van werkzaamheden. Hiervoor is een communicatieproces ontwikkeld waar door middel van tien stappen het proces helder wordt omschreven, incl. de communicatiestappen, uitvoeringsstappen en de borging hiervan.

Stroomschema 10-stappenplan

Zie stroomschema, gehecht als **bijlage 1.1** aan het communicatieplan.

Communicatieplan

Het stroomschema is onderdeel van het communicatieplan welke als **bijlage 1** aan dit protocol is toegevoegd. In dit communicatieplan wordt stilgestaan bij het gehele proces van aankondiging tot en met oplevering werkzaamheden. Hierbij wordt uitgebreid ingegaan op maatregelen t.b.v. de gezondheid, veiligheid van bewoners en werknemers en de daarbij horende communicatie. Dit communicatieplan is vervolgens onderverdeeld in een matrix voor 4 typen projecten te weten:

1. Buitenwerkzaamheden:
(schilder- en voegwerkzaamheden e.d.)
2. Buitenwerkzaamheden inclusief vervangingswerkzaamheden:
(vervangen glas, ramen en deuren e.d.)
3. Binnenwerkzaamheden langdurig (waarbij de ruimte(n) waarin werkzaamheden plaatsvinden dusdanig groot zijn dat meerdere werknemers gelijktijdig in dezelfde ruimte kunnen verblijven met inachtneming van de overheid/RIVM maatregelen):
(werkzaamheden aan zolderisolatie, woonkamer, open keuken, slaapkamer)

4. Binnenwerkzaamheden langdurig (waarbij de ruimte(n) waarin werkzaamheden plaatsvinden dusdanig beperkt zijn dat meerdere werknemers niet gelijktijdig in dezelfde ruimte kunnen verblijven met inachtneming van de overheid/RIVM maatregelen):
(keuken-/douche-/toiletrenovaties, vervangen cv-/mv-installaties)

Afhankelijk van het type project dienen de communicatiestappen te worden opgevolgd om de werkzaamheden op een zo hoogst mogelijke hygiënische wijze te realiseren. De communicatiestappen zijn onderverdeeld in een matrix welke als bijlage aan het communicatieplan is gehecht. De volgende documenten zijn als bijlage aan het communicatieplan gehecht:

- Bijlage 1.1: Matrix en stroomschema communicatiestappen per type project;
- Bijlage 1.2: Aankondigingsbrief vanuit Accolade;
- Bijlage 1.3: Aankondigingsbrief (+ informatiebrief/-folder) vanuit onderhoudspartij;
- Bijlage 1.4: Akkoordverklaring bewoner (Go/ No Go);
- Bijlage 1.5: QR-code naar Corona instructievideo en animatievideo

Corona instructievideo voor bewoners

Voor de instructie van bewoners is het 10-stappenplan vertaald naar een corona-instructievideo waarbij de bewoner duidelijk wordt gemaakt wat de communicatiestappen en te nemen maatregelen zijn. Deze video moet de impact en realiteit van de maatregelen ten tijde van werkzaamheden illustreren. De uitleg van de woonconsulent tezamen met de corona instructievideo moet zorgen voor een gevoel van herkenning, draagvlak en vertrouwen voor het plan met als doel een schriftelijke akkoordverklaring voor de werkzaamheden.

Corona instructievideo voor kinderen

Naast de corona instructievideo voor bewoners is een animatiefilm ontwikkeld speciaal voor kinderen. Het doel hiervan is om kinderen op educatieve wijze mee te nemen in het proces.

Corona instructieposter

Alle maatregelen voor het betreden van de woning en uitvoeren van werkzaamheden in de woning zijn samengevat als stappenplan in een cartoonposter welke als bijlage aan het communicatieplan is gehecht. Deze poster wordt aan de bewoners bij de aankondigingsbrief verstrekt en is op diverse plaatsen op de werklocatie zichtbaar in beeld.

Extra kans van deze werkwijze: sociaal aspect

Door de huidige werkwijze hebben we gedurende langere periode intensief contact met bewoners. Hierdoor is er een kans om ook in te spelen bij andere behoeftes op sociaal vlak die er wellicht zijn. Een luisterend oor of hulp op praktisch vlak voor bijvoorbeeld oudere bewoners. In overleg met Accolade kan hier nader invulling aan worden gegeven.

4. Technische maatregelen (uitvoeringsproces)

Het uitvoeringsproces omschrijft de maatregelen die gedurende de uitvoering van werkzaamheden op een gezonde en veilige wijze kunnen worden uitgevoerd. In het uitvoeringsproces staan processen omschreven die in tijde van corona noodzakelijk zijn om tot een juiste uitvoering te komen. Het betreft naast de doorgaans gebruikelijk uitvoeringsprocessen de volgende extra (veiligheid)processen.

Hygiëneregels

Het protocol is gebaseerd op een arbeidshygiënische strategie. Dit betekent dat er voorzorgsmaatregelen voortijdig, tijdens en na afloop van werkzaamheden moeten worden genomen om de veiligheid te waarborgen. De hygiënische- en schoonmaakmaatregelen zijn beschreven in hygiëneregels en voorzorgsmaatregelen welke als **bijlage 2** aan dit protocol is gehecht. De hoofdpunten van de hygiëneregels zijn:

- Werknemers dragen gedurende de werkzaamheden handschoenen of desinfecteren regelmatig de handen;
- Bij het betreden van elke andere woning nieuwe handschoenen dragen of de handen eerst desinfecteren;
- Bij lunch en na elke werkdag worden deurknoppen en andere zaken in de woning gereinigd;
- Voor elke woning waar wordt gewerkt wordt een 'hygiëne zuil' geplaatst (opstelling met noodzakelijk hygiëne producten) die het voor werknemers makkelijk maakt zich aan de hygiëne-eisen te houden;
- Indien nodig plaatsen wij waar mogelijk stofschotten met ritsluiting;
- Werknemers maken alleen gebruik van toiletvoorziening op de bouwplaats;
- De coronaverantwoordelijke ziet toe op naleving na de hygiëneregels.

Toolboxmeeting

Werknemers van het uitvoerende bedrijf incl. de ketenpartners nemen deel aan een corona-toolboxmeeting die door de coronaverantwoordelijke met inachtneming van de laatste richtlijnen van het RIVM wordt gegeven. Deze toolboxmeeting is als **bijlage 3** aan dit protocol gehecht. In deze toolboxmeeting worden werknemers erop gewezen welke voorzorgsmaatregelen zijn voorgesteld om zo veilig mogelijk te kunnen werken. Op deze wijze zijn de werknemers van het uitvoerende bedrijf en ketenpartners op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en (veiligheid) maatregelen en wordt de kennisoverdracht door middel van een presentielijst geborgd.

Intekenlijst

Gedurende de verschillende disciplines zijn er meerdere partijen werkzaam aan de woning. Om duidelijkheid te creëren voor de bewoner alsmede de partijen is er een intekenlijst ontwikkeld, waarin in één oogopslag duidelijk is wat er gedurende de dag zal gebeuren. Of er meerdere partijen en personen werkzaamheden gaan uitvoeren en of er rekening met elkaar moeten worden gehouden. Op deze lijst is tevens ruimte om persoonlijke omstandigheden van de bewoner aan te geven. Het moet

duidelijk zijn dat er zich maar een beperkt aantal mensen op een bepaald aantal vierkante meters vloeroppervlak mogen bevinden. Deze intekenlijst moet per woning worden opgesteld en na uitvoering van (dag)werkzaamheden worden afgetekend door de betreffende medewerker. Met het aftekenen (plaatsen van een handtekening bij de laatste activiteit) geeft de uitvoerende partij aan dat de ruimte is gereinigd en zodoende een veilige omgeving vormt voor de bewoner (en de volgende uitvoerende partij). Deze werkwijze draagt tevens bij aan de borging van het veiligheidsprotocol waar in het volgende hoofdstuk verder op wordt ingegaan. De intekenlijst is onderdeel van het logboek welke als **bijlage 4** aan dit protocol is gehecht.

Herkenbaarheid onderhoudspartij

Werknemers van de onderhoudspartij zijn goed zichtbaar en dragen gele en rode hesjes of t-shirts/truien met hierop de tekst 'Houd 1,5 meter afstand'. De coronaverantwoordelijke draagt een geel hesje, t-shirt of trui en is hierdoor goed herkenbaar voor bewoners en alle betrokken partijen. Alle andere werknemers dragen een rood hesje, t-shirt of trui.

Belsysteem

Communicatiesysteem tussen bewoner en werknemers. Indien de bewoner, die tijdens de werkzaamheden in een andere ruimte verblijft, tussendoor toch vragen mocht hebben of een bepaalde ruimte wil betreden, dan kan hij/zij gebruik maken van een (draagbare)bel. Bij gebruik van deze bel worden werknemers erop geattendeerd dat de bewoner contact wenst of een ruimte wil betreden. Hierdoor zijn de werknemers in staat om continu alert te blijven op de 1,5 meter afstand.

Veiligheid

PBM's worden aangeboden als extra veiligheidsmaatregel. Werknemers van het uitvoerende bedrijf en haar ketenpartners dragen de nodige persoonlijke beschermingsmiddelen. Als de 1,5m afstand regel niet gewaarborgd kan worden is het dragen van PBM verplicht voor zowel werknemers als bewoners. Ten behoeve van de veiligheid en gezondheid van werknemers hanteren wij standaard de volgende werkwijze:

- Handschoenen dragen of regelmatig de handen desinfecteren/wassen volgens de richtlijnen van het RIVM;
- Nieuwe handschoenen dragen bij het betreden van een nieuwe woning of de handen eerst desinfecteren;
- Dragen van gele en rode hesjes, t-shirts of truien met hierop de tekst 'Houd 1,5 meter afstand';
- Stofschotten met ritssluiting indien nodig plaatsen;
- Coronaverantwoordelijke handhaaft de veiligheid en gezondheid van de werklocatie.

5. Borging en handhaving maatregelen

Het zichtbaar maken van de genomen maatregelen zijn belangrijke vereisten alvorens de start en gedurende de werkzaamheden. Accolade, onderhoudspartij en bewoner moeten akkoord gaan met deze arbeidshygiënische strategie. Waarbij door middel van de benodigde maatregelen de kans op besmetting zoveel mogelijk wordt voorkomen. Naast het akkoord gaan met de benodigde maatregelen dienen de communicatie- en uitvoeringsprocessen te worden gewaarborgd en worden gecontroleerd. Deze controle vindt plaats op meerdere niveaus:

Akkoordverklaring van bewoner

Tijdens het toepassen van dit protocol is een akkoordverklaring noodzakelijk:

1. ‘Akkoordverklaring’: Akkoord met maatregelen welke betrekking hebben op de strategische arbeidshygiëne. Bewoner gaat voor aanvang van de technische opname en werkzaamheden akkoord met de communicatiestappen en te nemen maatregelen;

Handhaven maatregelen door coronaverantwoordelijke

1. In de eerste plaats is iedereen zelf verantwoordelijk om de regels na te leven. Om hierop toe te zien, wordt per werklocatie één werknemer aangesteld als coronaverantwoordelijke. Deze ziet toe op naleving van het veiligheidsprotocol, kent de coronaregels en spreekt – indien nodig – personen op de werklocatie aan op overtreding van de regels. Dit geldt voor zowel de eigen werknemers van het uitvoerende bedrijf alsmede alle werknemers van ketenpartners.
2. Steekproefsgewijs controleren door onderhoudspartij.
3. Steekproefsgewijs controleren door Accolade.
4. Als werknemers verkoudheidsklachten hebben, bij koorts of het NIET hanteren van de veiligheids- en voorzorgsmaatregelen worden zij na het geven van een waarschuwing naar huis gestuurd.

Logboek

Het logboek borgt veiligheid, gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen, hygiëne maatregelen en persoonlijke afspraken met bewoners. Het doel hiervan is het borgen van de gezondheid en veiligheid van de bewoners, werknemers uitvoerende partij en ketenpartijen tijdens de uitvoering. Het logboek bestaat uit de volgende twee onderdelen:

1. Intekenlijsten;
2. Registratieformulier.

Het borgen van de werkwijze volgens het veiligheidsprotocol wordt door middel van een intekenlijst vastgelegd. Deze intekenlijst biedt ten eerste duidelijkheid in het opeenvolgend afstemmen van de verschillende type werkzaamheden. Ten tweede fungeert het als document waarop werknemers van alle betrokken partijen zich vastleggen/registreren door middel van een naam, uitgevoerde

werkzaamheden, ruimte-aanduiding en handtekening. Het doel van deze vastlegging is duidelijke afstemming tussen partijen en de bewoner. Over welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en dat het vrijgeven van de betreffende ruimte op een veilig wijze is uitgevoerd en volgens de hygiëne maatregelen gereinigd is achtergelaten voor de bewoner (of volgende partij). De corona verantwoordelijke ziet toe op deze registratie alsmede reiniging en beheert de intekenlijsten per woning. De intekenlijst is bevestigd in de meterkast of bij de voordeur/achterdeur, al naar gelang waar de woning wordt betreden

Naast de intekenlijsten is er een registratieformulier waarop incidenten, omstandigheden, waarschuwingen en onveilige situaties kunnen worden geregistreerd met hierop de te nemen opvolgingen. Deze registratie is de verantwoordelijkheid van de coronaverantwoordelijke.

Steekproefsgewijs wordt door de onderhoudspartij alsmede Accolade toezicht uitgevoerd op deze intekenlijst en registratieformulier. Beide documenten worden als borgingsdocument na oplevering ingediend bij Accolade als revisiestukken. Het logboek (intekenlijst/registratieformulier) is als **bijlage 4** aan dit protocol gehecht.

Bewonerstevredenheid

Na oplevering van de werkzaamheden wordt de bewonerstevredenheid gemeten door middel van een enquête. In de enquête is er extra aandacht voor, of de werkzaamheden op een juiste (veilige) werkwijze zijn uitgevoerd volgens veiligheidsprotocol. De bewoner wordt gevraagd deze werkwijze te beoordelen.

Aanscherpen protocol

Indien nodig zal op basis van de enquêteresultaten de werkwijze volgens het veiligheidsprotocol worden aangescherpt in overleg met bewoners. Op deze wijze borgen wij de bevindingen, resultaten en tevredenheid voor toekomstige projecten.